

Sygn. akt

III AUa 510/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 września 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocylowska SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **12 września 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **I. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **21 marca 2013 r.** sygn. akt **III U 1500/12**

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawczyni I. S. kwotę 120, 00 zł (słownie sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt III AUa 510-/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 października 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz z 9 listopada 2000 r. o repatriacji, odmówił wnioskodawczyni I. S. prawa do emerytury, a to wobec nie przedstawienia decyzji o uznaniu za repatrianta, stanowiącej podstawę do uwzględnienia okresów zatrudnienia za granicą, jako okresów składkowych, przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno – rentowych oraz ich wysokości w Rzeczypospolitej Polskiej.

Skarżąc powyższą decyzję odwołaniem wnioskodawczyni I. S. zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie przysługuje jej prawo do emerytury, gdyż nie legitymuje się decyzją o uznaniu za repatrianta wydaną przez właściwego wojewodę. Naprowadziła, że z wystawionego jej przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców postanowienia z 10 września 2001 r. wynika, iż uzyskała zgodę na wydanie wizy w celu repatriacji, gdyż spełniła wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach. Nadto wskazała, że dokument poświadczenia obywatelstwa polskiego, wskazuje, że obywatelstwo to uzyskała jako repatriant na podstawie art. 4 ustawy z 9 listopada 2000 o repatriacji. W konkluzji wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu wyrokiem z 21 marca 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury począwszy od 2 października 2012 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż I. S. (ur. (...)) posiadająca polskie pochodzenie, zamieszkiwała we L., gdzie pracowała łącznie przez 28 lat i 17 dni. Wnioskiem z 27 grudnia 2000 r. wystąpiła o wydanie wizy repatriacyjnej w związku z zamiarem przesiedlenia się na stałe do Polski. W rozpoznaniu złożonego wniosku postanowieniem z 10 września 2001 r. wydanym w oparciu o art. 79 ust. 3 ustawy z 26 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach w zw. z art. 14 ustawy z 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, i art. 44 ust. 1 ustawy o repatriacji w zw. z art. 106 kpa, Prezes Urzędu do spraw Repatriacji i Cudzoziemców udzielił zgody na wydanie jej wizy w celu repatriacji skutkującej nabyciem obywatelstwa z chwilą przekroczenia granic Rzeczypospolitej Polskiej. Po uzyskaniu wizy wnioskodawczyni zamieszkała w Polsce. Wojewoda (...) w poświadczeniu z 2 stycznia 2002 r. potwierdził jej obywatelstwo polskie. W okresie od 26 kwietnia 2002 r. do 1 sierpnia 2002 r. wnioskodawczyni była zarejestrowana w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. Ponownie status osoby bezrobotnej nabyła od 11 lipca 2012 r. Wnioskiem z 6 września wystąpiła do organu rentowego o przyznanie prawa do emerytury. W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał – na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 9 i art. 9 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej - że wnioskodawczyni spełnia warunki do przyznania świadczenia emerytalnego. Podzielając stanowisko zawarte w zdaniu odrębnym do uchwały z 11 grudnia 2008 r. I UZP 6/08, wskazał, że powoływany przepis art. 6 ust. 1 pkt. 9 nie uzależnia zaliczenia okresów zatrudnienia za granicą do składkowych okresów ubezpieczenia od przedłożenia pozytywnej decyzji organu administracyjnego o uznaniu za repatrianta. W podstawie prawnej wydanego orzeczenia wskazano również art. 477¹⁴ §1 kpc.

W wywiezionej od powyższego orzeczenia apelacji organ rentowy zarzucił naruszenie art. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 9 listopada 2000 ro repatriacji, przez przyznanie wnioskodawczyni prawa do emerytury z uwzględnieniem okresów pracy za granicą. W uzasadnieniu pozwany Zakład ponownie podniósł brak przedłożenia przez odwołującą decyzji o uznaniu jej za repatrianta, co skutkuje przyjęciem niespełnienia warunków do przyznania żądanego świadczenia.

W konkluzji wniosł o zmianę kwestionowanego orzeczenia i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił, i zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona. Zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 21 marca 2013 r. jest ostatecznie wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu.

Spornym w sprawie pozostało prawo I. S. do emerytury. Organ rentowy odmawiając przyznania jej dochodzonego świadczenia wskazał, że nie legitymuje się ona decyzją o uznaniu za repatrianta skutkującą możliwością zaliczenia okresów zatrudnienia za granicą jako okresów składkowych. Stosownie bowiem do treści art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS do okresów składkowych zalicza się okresy zatrudnienia za granicą osób, które w tym czasie nie były obywatelami polskimi, jeżeli osoby te powróciły do kraju po 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów. Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy przyjął, że art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy emerytalno – rentowej nie odnosi się wprost do przepisów ustawy o repatriacji, a w szczególności nie uzależnia zaliczenia okresu zatrudnienia za granicą do składkowych okresów ubezpieczenia, od przedłożenia pozytywnej decyzji organu administracyjnego o uznaniu za repatrianta w oparciu jedynie o art. 16 ust. 4 ustawy o repatriacji z 2000 r. Podkreślił, że uznanie statusu repatrianta winno nastąpić każdorazowo wedle regulacji prawnej obowiązującej w czasie powrotu do ojczyzny, a skoro wnioskodawczyni wniosek o wydanie wizy repatriacyjnej złożyła 27 grudnia 2000 r., nie będzie miało do niej zastosowanie późniejsze rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z 8 marca 2001 r. Mając zaś niewątpliwie status repatrianta, niepotwierdzony jedynie decyzją wymaganą w trybie art. 16 ust. 4 przysługuje jej prawo do dochodzonego świadczenia.

Podzielając stanowisko Sądu Okręgowego w zakresie w jakim uznał on, że I. S. spełnia warunki nabycia prawa do emerytury, bowiem osiągnęła powszechny wiek emerytalny wynoszący dla kobiet 60 lat, a dalej legitymuje się wymaganym ustawą okresem ubezpieczenia tj. okresem składkowym, który stanowi okres jej zatrudnienia za granicą stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy emerytalno – rentowej, nie można się jednak zgodzić z argumentacją tego Sądu powołaną do uzasadnienia oceny prawnej sprawy. Kwestie uzyskania statusu repatrianta reguluje obowiązująca od 1 stycznia 2001r. ustawa z 9 listopada 2000r. o repatriacji (Dz. U. z 2004r., nr 53, poz. 532 ze zmianami). Powołany akt normatywny określa zasady nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji, prawa repatrianta oraz zasady i tryb udzielania pomocy repatriantom i członkom ich rodzin. Wprawdzie wskazany wyżej przepis art. 6 ust.1 pkt 9 ustawy emerytalno rentowej obowiązuje w niezmienionej treści od wejścia w życie ustawy rewaloryzacyjnej z 1991r., to użyte w nim sformułowanie „zostały uznane za repatriantów” ma charakter niewątpliwie odsyłający do przepisów dotyczących uznawania za repatriantów przez to konieczna jest jego wykładnia na gruncie przepisów ustaw regulujących powyższą kwestią, co w aktualnym stanie prawnym należy oceniać na gruncie obowiązującej ustawy z 9 listopada 2000r. o repatriacji.

Zauważyć przyjdzie, że zgodnie z ustawą z 9 listopada 2000 r. o repatriacji repatriantem jest osoba polskiego pochodzenia, która przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji z zamiarem osiedlenia się na stałe (art. 1 pkt. 2). Nadto, w świetle treści ustawy, za repatrianta może również zostać uznana osoba, która spełnia łącznie warunki oznaczone w art. 16 ust. 1 oraz osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy tj. przed 1 stycznia 2001 r., nabyła obywatelstwo polskie na podstawie przepisów ustawy z 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim, pod warunkiem spełnienia łącznie warunków wymienionych w art. 41 ust. 1, a także osoba która spełnia łącznie warunki określone w ust. 2 art. 41. Podkreślić należy, że tylko w stosunku do kręgu osób objętych dyspozycją art. 16 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 i ust. 2 ustawodawca przewidział wymóg wydania przez wojewodę właściwego ze względu na zamierzone miejsce osiedlenia się przyszedłego repatrianta decyzji o uznaniu za repatrianta, o której mowa w art. 16 ust. 4 ustawy o repatriacji. Wymóg taki nie dotyczy zatem osoby, która status repatrianta nabyła z mocy samego prawa na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy o repatriacji. Do tej kategorii osób zaliczyć należy wnioskodawczynię, która mając polskie pochodzenie przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji. Podkreślić należy, że osoba taka obywatelstwo polskie nabywa z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej, stosownie do treści art. 4 ustawy o repatriacji. Z zalegającej w aktach rentowych wnioskodawczyni kopii „poświadczenia obywatelstwa polskiego” z 2 stycznia 2002 r. wynika, I. S. nabyła obywatelstwo polskie na podstawie wskazanego art. 4 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. W takim stanie faktycznym brak jest zatem podstaw do przyjęcia - jak czyni to organ rentowy - że przy ustalaniu prawa wnioskodawczyni do emerytury warunkiem niezbędnym uwzględnienia okresu składkowego wymienionego w art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest przedstawienie przez nią decyzji organu administracji publicznej o uznaniu za repatrianta, wydanej w oparciu o art. 16 ust. 4 ustawy o repatriacji. Odwołująca nie należy bowiem do kręgu osób w stosunku, do których wymieniona ustawa przewiduje wymóg wydania decyzji o uznaniu za repatrianta. Nie należy

bowiem ona do kręgu osób, które status repatrianta mogą nabyć na podstawie art. 16 czy też art. 41 tej ustawy, a więc osób, które przed dniem wejścia w życie tej ustawy zamieszkiwały na terytorium, o którym mowa w art. 9 ustawy, nie zachodzą wobec nich okoliczności, o których mowa w art. 8, przebywały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, udzielonego w związku z pobieraniem nauki w szkole wyższej na podstawie przepisów o podejmowaniu i odbywaniu studiów przez osoby niebędące obywatelami polskimi, złożyły wniosek do wojewody w terminie 12 miesięcy od ukończenia szkoły wyższej oraz tych, którzy przed dniem wejścia w życie powołanej ustawy nabyli obywatelstwo polskie. Zatem wbrew temu, na co wskazuje pozwany Zakład w odpowiedzi na odwołanie i konsekwentnie w apelacji, zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 16 ust.4 ustawy o repatriacji, uregulowanie to, nie zawiera ogólnej definicji repatrianta lecz warunki, od których uzależnione jest uzyskanie takiego statusu na mocy decyzji administracyjnej, jedynie dla osób w nim wymienionych.

Kontynuując podkreślić należy, że Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z 11 grudnia 2008 r. sygn. I UZP 6/08, że przy ustalaniu prawa do emerytury warunkiem niezbędnym uwzględnienia okresu składkowego wymienionego w art. 6 ust. 1 pkt. 9 ustawy emerytalno – rentowej jest – po wejściu w życie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji - przedstawienie przez ubiegającego się o świadczenie, decyzji o uznaniu za repatrianta w oparciu o art. 16 ust. 4 tej ustawy, jednakże przy zastrzeżeniu – jakie wywnioskować można z pisemnego uzasadnienia tej uchwały - że warunek ten dotyczy jedynie kręgu osób, które stosownie do zapisów ustawy mogą być uznane za repatrianta w trybie art. 16 ust. 1 jak i w trybie przewidzianym w art. 41 ust. 1 i ust. 2 , który to przepis odsyła w ust. 4 do treści art. 16 ust. 2 – 4 tej ustawy. Wymóg ten nie dotyczy zatem osób, które status repatrianta uzyskały z mocy prawa w trybie art. 1 ust. 2 omawianego uregulowania. Z tego też względu uznać należało, że przepisy powołanego przez Sąd Okręgowy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 marca 2001 r. w sprawie postępowania w sprawach o uznanie za repatrianta, do wydania którego delegację ustawową zawiera art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. nie mają znaczenia dla oceny prawnej niniejszej sprawy.

Na marginesie wskazać należy, że podstawę prawną dla orzeczenia sądu zmieniającego decyzję organu rentowego stanowi art. 477¹⁴§ 2 kpc, nie zaś mylnie wskazany przez Sąd Okręgowy §1 tego przepisu. Konsekwencją takiego stanowiska było podzielenie przez tut. Sąd w postępowaniu odwoławczym oceny prawnej sprawy Sądu Okręgowego o spełnieniu przez I. S. koniecznych przesłanek nabycia prawa do emerytury, przewidzianych w art. 24 ustawy emerytalno - rentowej.

Mając powyższe na uwadze-z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych-orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc. Rozstrzygnięcie o kosztach znajduje uzasadnienie w art. 98 kpc w związku z § 13 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. 2013.461 j.t.).

(...)

(...)

(...)